

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НІКОНЕНКО ТЕТЯНА ВОЛОДИМИРІВНА

УДК 378.046-021.66:373.3]:005.963.1:37.091.2 (043.3)

**ПІДГОТОВКА МАГІСТРІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
ДО ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ КОНТЕКСТНОГО НАВЧАННЯ**

13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата педагогічних наук

Бердянськ – 2018

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Бердянському державному педагогічному університеті, Міністерство освіти й науки України.

Науковий керівник – доктор педагогічних наук, професор
Коваль Людмила Вікторівна,
Бердянський державний педагогічний університет, декан факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв.

Офіційні опоненти: доктор педагогічних наук, професор
Марусинець Мар'яна Михайлівна,
Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, професор кафедри психології і педагогіки;

кандидат педагогічних наук, доцент
Кіліченко Оксана Іванівна,
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», доцент кафедри педагогіки початкової освіти.

Захист відбудеться «03» грудня 2018 року об 11 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 18.092.01 в Бердянському державному педагогічному університеті за адресою: 71118, м. Бердянськ, вул. Шмідта, 4, 1 поверх, зала засідань.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Бердянського державного педагогічного університету (71118, м. Бердянськ, вул. Шмідта, 4) та на сайті університету (<http://bdpu.org/svr/svr18-092-01/>).

Автореферат розісланий «02» листопада 2018 р.

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради

В. І. Жигір

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Модернізація процесу підготовки здобувачів другого рівня вищої освіти в Україні орієнтована на пошук шляхів реалізації соціального замовлення на конкурентоздатних викладачів європейського рівня, спрямованих на творчу працю, професійний саморозвиток і мобільність, застосування інноваційних технологій у майбутній педагогічній діяльності. Увага сучасного суспільства до якісної підготовки магістрів початкової освіти передусім зумовлена тим, що саме вони мають бути готовими на високому рівні забезпечити становлення компетентних фахівців топ-спеціальності, якою є «Початкова освіта».

Основні концептуальні положення щодо вдосконалення та подальшого розвитку вищої педагогічної освіти закладено в нормативно-правових документах, зокрема в Законах України «Про освіту» (2017), «Про вищу освіту» (2014), Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року (2013), Концепції розвитку освіти України на період 2015–2025 рр. (2014), Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» (2015), Педагогічній Конституції Європи (2013), Концепції розвитку педагогічної освіти (2018), Концепції Нової української школи (2017) тощо.

Сучасні наукові розвідки свідчать, що проблема підготовки майбутніх викладачів вищої школи на засадах контекстного навчання висвітлюється різноаспектно, а саме: методологічні основи сучасної філософії освіти (В. Андрущенко, В. Кремень, В. Лутай, В. Огнев'юк та ін.); вдосконалення освітнього процесу підготовки майбутніх фахівців (Н. Бібік, І. Богданов, В. Бондар, О. Гуренко, Я. Кодлюк, А. Крамаренко, М. Марусинець, О. Матвієнко, О. Онопрієнко, О. Савченко, О. Федій та ін.); теоретичні та практичні засади підготовки майбутніх викладачів вищої школи в умовах європейського вектору розвитку педагогічної освіти (В. Бобрицька, С. Вітвицька, В. Гриньова, О. Дубанесюк, В. Жигір, В. Кравченко, В. Лозова, С. Сисоєва, Л. Хомич, Л. Хоружа та ін.); упровадження сучасних технологій навчання у вищій школі (К. Баханов, В. Беспалько, Л. Коваль, О. Комар, І. Соколова, І. Осадченко, О. Пометун, Л. Петухова, О. Співаковський та ін.); визначення концептуальних положень, сутності, організаційних форм і методів контекстного навчання (А. Вербицький, І. Жукова, В. Калашников, В. Коткова, Г. Кузьменко, Н. Лаврентьєва, О. Ларіонова, С. Скворцова, С. Чорна та ін.); технологія контекстного навчання в практиці професійної підготовки фахівців (Н. Бакшаєва, В. Желанова, І. Іщук, С. Качалова, О. Кіліченко, І. Марчук, О. Цюняк та ін.); застосування технології контекстного навчання в магістратурі (Н. Бекузарова, Н. Дем'яненко, Т. Дубовицька, В. Калашников, М. Левківський, О. Ткаченко та ін.) тощо. Проте проблема підготовки магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання не була предметом окремого дослідження.

Вивчення нормативно-правових документів, наукових джерел та педагогічного досвіду під кутом досліджуваної проблеми засвідчило, що нерозв'язаними залишаються суперечності між:

- активним упровадженням євроінтеграційних тенденцій в освіті щодо підготовки майбутніх викладачів вищої школи та незначною кількістю спеціальних наукових досліджень, які б сприяли оновленню змісту цього процесу;

- визнанням важливості якісної професійної підготовки магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання та недостатньою увагою до розв'язання зазначеної проблеми в сучасних закладах вищої освіти, які готують відповідних фахівців;

- потребою підготовки магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання в професійній діяльності та обмеженням відповідного ресурсного забезпечення.

Актуальність порушеної проблеми, її недостатня теоретична розробленість та практичне дослідження, а також нагальна потреба в подоланні зазначених суперечностей зумовили вибір теми дисертації **«Підготовка магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання»**.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота виконана відповідно до комплексної науково-дослідної теми кафедри початкової освіти Бердянського державного педагогічного університету «Підвищення якості професійної підготовки майбутніх фахівців початкової освіти» (протокол № 1 від 01 вересня 2016 р.) № держреєстрації 0116U008834. Тему дослідження затверджено вченою радою Бердянського державного педагогічного університету (протокол № 3 від 31 жовтня 2014 р.) та узгоджено в Міжвідомчій раді з координації наукових досліджень з педагогічних і психологічних наук в Україні (протокол № 8 від 25 листопада 2014 р.).

Об'єкт дослідження – підготовка магістрів початкової освіти в закладах вищої освіти.

Предмет дослідження – формування готовності магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати, розробити й експериментально перевірити модель підготовки магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання.

Відповідно до мети визначено **завдання дослідження**:

1. На основі аналізу психолого-педагогічної літератури з проблеми підготовки магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання визначити основні поняття дослідження.

2. Теоретично обґрунтувати, розробити модель підготовки магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання й виокремити педагогічні умови її реалізації.

3. Визначити критерії, показники та рівні сформованості готовності магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання.

4. Розробити й апробувати ресурсне забезпечення процесу підготовки магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання.

5. Експериментально перевірити ефективність моделі підготовки магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання.

Для виконання поставлених завдань було використано такі **методи дослідження**:

теоретичні: аналіз наукової літератури з метою з'ясування стану та перспектив досліджуваної проблеми; синтез, узагальнення – для теоретичного обґрунтування актуальності проблеми, визначення базового понятійного апарату; порівняння, абстрагування й конкретизація – для усвідомлення сутності готовності магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання; моделювання – для розробки експериментальної моделі підготовки магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання та виокремлення педагогічних умов її реалізації;

емпіричні: діагностичні (анкетування, бесіда, тестування) – для оцінки рівнів сформованості готовності магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання; педагогічний експеримент, власний педагогічний досвід – для перевірки ефективності моделі підготовки магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання в реальному освітньому процесі закладів вищої освіти (ЗВО); статистичні методи – для кількісного і якісного аналізу результатів педагогічного експерименту та встановлення наукової достовірності отриманих результатів дослідження.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що:

- *вперше*: теоретично обґрунтовано, розроблено та експериментально перевірено модель підготовки магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання, яка складається з методологічного, змістово-процесуального, аналітико-рефлексивного блоків, реалізується завдяки створенню педагогічних умов (формування професійної ідентичності магістрів початкової освіти; розвиток їхнього педагогічного мислення, в основі якого є здатність моделювати педагогічні ситуації та формувати в студентів уміння розв'язувати їх; активізація магістрів початкової освіти до рефлексивної діяльності, пов'язаної з упровадженням контекстного навчання як своєрідної мета-технології) і забезпечує сформованість у магістрів початкової освіти готовності до застосування технології контекстного навчання та передбачає запровадження відповідного ресурсного забезпечення (зміст, форми, методи навчання); визначено сутність поняття «підготовка магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання»;

- *уточнено* термінологічний апарат щодо підготовки магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання, а саме поняття «готовність магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання»;

- *удосконалено* зміст підготовки магістрів початкової освіти, зокрема його загальнопедагогічну та дидактико-методичну складові;

- *подальшого розвитку* набули ідеї використання особистісно зорієнтованого, компетентнісного, технологічного підходів у процесі підготовки магістрів початкової освіти в закладах вищої освіти; особливості формування їх готовності до застосування технології контекстного навчання.

Практичне значення одержаних результатів: створення навчально-методичних посібників контекстного типу «Практикум з методики навчання математики в початковій школі» для різних класів; методичних рекомендацій для викладачів педагогіки та методик початкового навчання щодо застосування технології контекстного навчання.

Матеріали дослідження впроваджено в освітній процес Бердянського державного педагогічного університету (довідка № 57–28/585 від 15.05.2018 р.), Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка (довідка № 212/1-н від 19.04.2018 р.), Херсонського державного університету (довідка № 11-31/869 від 16.05.2018 р.), Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка (довідка № 23 від 16.05.2018 р.), Київського університету імені Бориса Грінченка (довідка № 30-н від 21.05.2018 р.).

Особистий внесок автора. У спільних публікаціях з Л. Коваль [17; 18; 19] автором розроблено систему практико-орієнтованих завдань контекстного типу.

Апробація результатів дослідження. Основні положення та результати дослідження повідомлялися й обговорювалися на науково-практичних конференціях: *міжнародних*: «Актуальні проблеми дошкільної та початкової освіти в контексті педагогічних ідей Фрідріха Фребеля» (Херсон, 2014), «Проблеми та перспективи розвитку освіти» (Київ, 2015), «Підготовка конкурентоздатного фахівця дошкільної та початкової освіти: реалії й перспективи» (Луцьк, 2015), «Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology» (Budapest, Hungary, 2015), «Педагогічні ідеї Софії Русової у контексті сучасної освіти» (Чернігів, 2016), «Формування професійної майстерності майбутніх фахівців в умовах освітньо-виховного середовища вищого навчального закладу» (Житомир, 2016), «Ключові питання наукових досліджень у сфері педагогіки та психології у ХХІ ст.» (Львів, 2017), «Глобальні виклики педагогічної освіти в університетському просторі» (Одеса, 2017), «Наука III тисячоліття: пошуки, проблеми, перспективи розвитку» (Бердянськ, 2018), «Інтернаціоналізація вищої освіти України в умовах полікультурного світового простору: стан, проблеми, перспективи» (Маріуполь, 2018), «Еколого-валеологічне виховання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку» (Суми, 2018); *всеукраїнських*: «Підготовка майбутніх учителів до професійної діяльності в умовах варіативності змісту початкової освіти» (Бердянськ, 2011), «Упровадження нового змісту початкової освіти: теорія і практика» (Полтава, 2012), «Формування професійної компетентності вчителя початкової школи в контексті об'єктивної парадигми освіти» (Київ, 2012), «Дошкільна та початкова освіта: проблеми, перспективи, наступність» (Суми, 2012), «Реалізація компетентнісного підходу в системі професійної освіти педагога» (Євпаторія, 2013), «Ідеї К. Д. Ушинського в розвитку вітчизняної освіти» (Чернігів, 2013), «Сучасні технології реалізації освітньо-професійної програми підготовки фахівців з початкової освіти» (Київ, 2013), «Педагогічна освіта і наука: традиції, реалії, перспективи» (Умань, 2014, 2015), «Реалізація наступності в математичній освіті: реалії та перспективи» (Одеса, 2016), «Наука III тисячоліття: пошуки, проблеми, перспективи розвитку» (Бердянськ, 2017), «Підготовка майбутніх педагогів у контексті стандартизації початкової освіти» (Бердянськ, 2017), «Ідея

провідництва в освіті України (XIX–XX ст.) (Бердянськ, 2018), «Підготовка сучасного педагога дошкільної та початкової освіти в умовах розбудови Нової української школи» (Херсон, 2018), «Інновації в початковій освіті: проблеми, перспективи, відповіді на виклики сьогодення» (Полтава, 2018).

Публікації. Основні результати дисертації відображено в 20 публікаціях автора (17 одноосібні), з них: 5 статей у наукових фахових виданнях України з психолого-педагогічних наук, 1 стаття в зарубіжному науковому виданні, 10 тез доповідей у матеріалах конференцій, 1 колективна монографія, 3 навчально-методичні посібники контекстного типу, підготовлені у співавторстві з Л. Коваль.

Структура та обсяг дисертації. Дослідження складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаної літератури (308 джерел), додатків. Загальний обсяг дисертаційної роботи становить 269 сторінок, із них – 170 сторінок основного тексту. Робота містить 7 таблиць, 5 рисунків. Додатки розміщено на 66 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЇ

У **вступі** обґрунтовано актуальність обраної теми та доцільність її наукової розробки; визначено мету, завдання, об'єкт, предмет дослідження; охарактеризовано методи дослідження, розкрито наукову новизну та практичне значення одержаних результатів, подано інформацію про впровадження й апробацію результатів дослідження, відомості про публікації, в яких відображено основні теоретичні положення, висновки дисертаційного дослідження, а також подано його структуру.

У першому розділі **«Підготовка магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання як педагогічна проблема»** охарактеризовано базові поняття дослідження; висвітлено проблему підготовки магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання в психолого-педагогічній літературі; проаналізовано сучасний вектор розвитку професійної підготовки майбутніх викладачів вищої школи.

Осмислення сутності підготовки магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання дозволило визначити тезаурус дослідження, який складається з двох груп. Перша група понять дослідження: вища освіта, педагогічна освіта, магістр, магістратура, освітня програма (освітньо-професійна й освітньо-наукова), профіль освітньої програми, кваліфікаційна рамка, кваліфікація, магістр початкової освіти, викладач педагогіки та методик початкового навчання – пов'язана з підготовкою здобувачів другого рівня вищої освіти. До другої групи віднесені терміни: контекст, професійний контекст, освітнє середовище контекстного типу, квазіпрофесійна діяльність, які пов'язані з проблематикою контекстного навчання магістрів початкової освіти.

У розділі розглянуто контекстне навчання, по-перше, як освітню систему, у якій поєднуються конкретні ідеї, методи, засоби, форми діяльності, моделі навчання; по-друге, як технологію, що передбачає впровадження алгоритмізованої послідовності певних дій, спрямованих на відтворення в процесі фахової підготовки

майбутніх фахівців предметного і соціального контекстів подальшої професійної діяльності.

Здійснений аналіз наукових джерел (В. Беспалько, П. Гусак, І. Дичківська, О. Євдокимов, О. Комар, О. Красовська, Т. Назарова, М. Оліяр, І. Осадченко, О. Пехота, Р. Пріма, І. Прокопенко, Г. Селевко, П. Сікорський, І. Смолюк, В. Стрельников, Д. Чернілевський, І. Шапошнікова та ін.) дозволив констатувати, що технологія контекстного навчання (для нашого дослідження мета-технологія професійної діяльності магістрів початкової освіти) реалізується засобами технологій ситуаційного та інтерактивного навчання й дає можливість моделювати предметний і соціальний зміст майбутньої педагогічної діяльності: від навчальної (наприклад, у формі лекції) через квазіпрофесійну (дискусія, дебати та різні види тренінгів: модеративний семінар, коуч-тренінг тощо) і навчально-професійну (науково-дослідницька робота: курсові та кваліфікаційні роботи, виробнича (асистентська) практика тощо) до власне професійної.

Вивчення джерельної бази дослідження щодо підготовки магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання (Г. Барська, Н. Батечко, С. Вітвицька, А. Вербицький, В. Желанова, В. Іщук, О. Кіліченко, І. Коновальчук, А. Крамаренко, Ю. Лянной, Н. Мазур, М. Макарченко, М. Марусинець, І. Марчук, Н. Мачинська, С. Стрілець, О. Чурбанова, С. Ящук та ін.), дозволяє стверджувати, що основою реалізації компетентнісної освіти як ключової методології виступає застосування технології контекстного навчання, що передбачає суттєве оновлення змісту на основі співпраці, співтворчості викладача й студента, відповідного технологічного забезпечення, тобто створення якісно іншого освітнього середовища контекстного типу. Детермінація змісту, форм і методів викладацької діяльності відповідно до результатів підготовки магістрів початкової освіти (виражені в термінах компетентності) стають імперативом освітньої діяльності в закладах вищої освіти.

До стратегічних завдань удосконалення процесу підготовки здобувачів другого рівня вищої освіти на етапі її реформування відносимо формування компетентних магістрів початкової освіти, з новим педагогічним мисленням, орієнтованим на цінності в освіті, здатних працювати в освітньому середовищі, яке постійно змінюється; готових реагувати на нестандартні ситуації та приймати відповідні рішення; зорієнтованих на активне впровадження інноваційних технологій у майбутній педагогічній діяльності, варіативність, гнучкість і мобільність магістерських програм, які передбачають пріоритет дослідницької діяльності; урахування сучасних соціально-економічних тенденцій та регіональних потреб.

Зроблено висновок, що сучасний вектор розвитку професійної підготовки майбутніх викладачів вищої школи має спрямовуватися на інтенсифікацію впровадження активних технологій навчання, зокрема технології контекстного навчання.

У другому розділі «**Моделювання підготовки магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання**» схарактеризовано модель підготовки магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання та описано педагогічні умови її реалізації.

Відповідно до мети, завдань, теоретичного аналізу досліджуваної проблеми розроблено модель підготовки магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання (рис. 1).

Метою розробленої моделі підготовки магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання, яка складається з трьох блоків (методологічного, змістово-процесуального, аналітико-рефлексивного), є формування в майбутніх фахівців готовності впроваджувати відповідну технологію.

Методологічний блок моделі розкриває наукові підходи (особистісно-зорієнтований, компетентнісний та технологічний), які в комплексі складають теоретичну основу підготовки магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання. Серед наукових підходів дослідження саме технологічний вважаємо провідним, оскільки він безпосередньо проявляється в реалізації інноваційних ідей, переведенні освітнього процесу в площину активного застосування контекстного навчання як мета-технології, яка сприятиме розвитку здатності прогнозувати, планувати та моделювати квазіпрофесійну діяльність майбутніх фахівців.

Змістово-процесуальний блок включає три етапи підготовки магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання (організаційний, навчально-професійний, технологічно-проектувальний), які реалізуються за рахунок оновлення змісту навчальних дисциплін («Педагогіка вищої школи», «Методика навчання дидактики», «Методика навчання у ВНЗ освітньої галузі «Математика» в початковій школі», «Методика навчання у ВНЗ освітньої галузі «Мови і літератури» в початковій школі»), а також науково-дослідної, самостійної роботи й виробничої (асистентської) практики.

У процесі експериментального дослідження нами була спеціально розроблена система практико-орієнтованих завдань, виконання яких сприятиме формуванню готовності в магістрів початкової освіти застосовувати технологію контекстного навчання.

Аналітико-рефлексивний блок містить критерії (мотиваційно-ціннісний, когнітивно-процесуальний, рефлексивно-оцінний); показники та рівні готовності магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання: високий (творчий), середній (ситуативний), низький (репродуктивний).

Результатом моделі підготовки магістрів початкової освіти є певний рівень сформованості в них готовності до застосування технології контекстного навчання в майбутній педагогічній діяльності.

Визначено та схарактеризовано педагогічні умови реалізації моделі, які сприяють формуванню готовності магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання та відповідають її етапам, а саме: формування професійної ідентичності магістрів початкової освіти; розвиток педагогічного мислення магістрів початкової освіти, в основі якого є здатність моделювати педагогічні ситуації та формувати в студентів уміння розв'язувати їх; активізація магістрів початкової освіти до рефлексивної діяльності, пов'язаної з упровадженням контекстного навчання як своєрідної мета-технології.

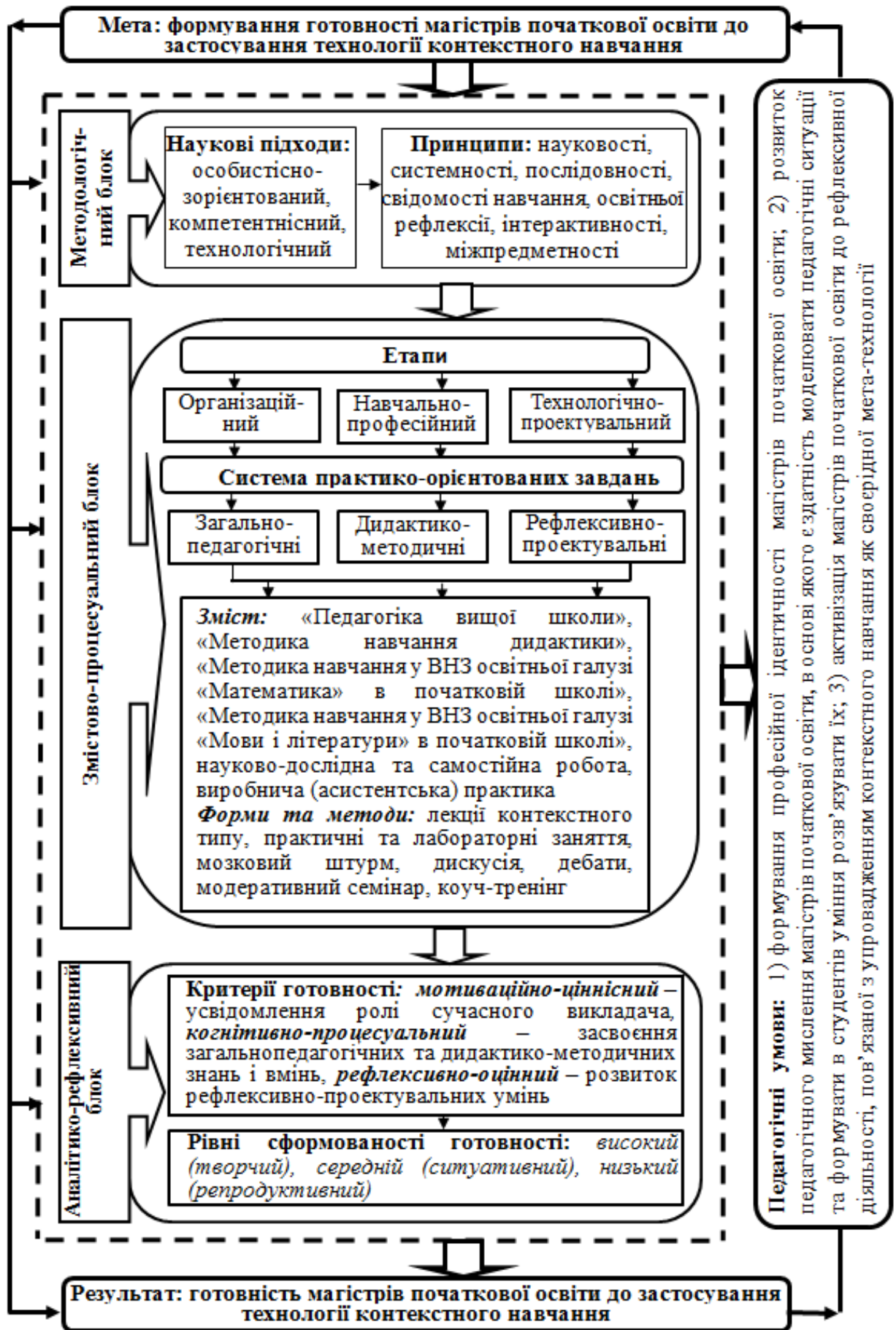

Рис. 1. Модель підготовки магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання

У третьому розділі «Дослідно-експериментальна перевірка ефективності моделі підготовки магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання» описано методика проведення експериментального дослідження, розкрито поетапне впровадження моделі підготовки магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання та подано перевірку її ефективності.

Експериментальне дослідження проводилось упродовж 2015–2017 рр. у закладах вищої освіти України: Бердянському державному педагогічному університеті (факультет психолого-педагогічної освіти та мистецтв), Центральноукраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка (факультет педагогіки та психології), Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка (факультет початкового навчання), Київському університеті імені Бориса Грінченка (педагогічний інститут), Херсонському державному університеті (факультет дошкільної та початкової освіти). Загальна кількість респондентів – 289 осіб.

Формувальний етап педагогічного експерименту спрямовувався на впровадження моделі підготовки магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання, яке відбувалося в три етапи (організаційний, навчально-професійний, технологічно-проектувальний).

На першому організаційному етапі експериментального дослідження відбувався розвиток у магістрів початкової освіти мотиваційно-ціннісного компонента готовності до застосування технології контекстного навчання, який пов'язувався з формуванням їх професійної ідентичності. Відповідно до цього майбутні викладачі педагогіки та методик початкового навчання мали змогу усвідомити значущість власної професійної діяльності та ролі в оновленні вищої педагогічної освіти відповідно до європейських стандартів якості; надавалася пріоритетність застосуванню означеної технології як мета-технології майбутньої професійної діяльності. Цей процес відбувався завдяки впровадженню в зміст підготовки магістрів початкової освіти, окрім традиційних, рефлексивно зорієнтованих лекцій контекстного типу, практичних занять з використанням інтерактивних методів навчання: мозковий штурм, дискусії, дебати, модеративний семінар, коуч-тренінг («Педагогіка вищої школи», «Методика навчання дидактики», «Методика навчання у ВНЗ освітньої галузі «Математика» в початковій школі», «Методика навчання у ВНЗ освітньої галузі «Мови і літератури» в початковій школі»), а також удосконалення програм з науково-дослідної, самостійної роботи й виробничої (асистентської) практики.

Метою другого навчально-професійного етапу педагогічного експерименту було формування когнітивно-процесуального компонента готовності магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання, який передбачав розвиток їх педагогічного мислення та усвідомлення важливості дидактико-методичних знань, формування вмінь моделювати педагогічні ситуації із застосуванням технології контекстного навчання з урахуванням предметної специфіки та вироблення в студентів – майбутніх педагогів навичок самостійно

розв'язувати практико-орієнтовані завдання в реальному освітньому процесі початкової школи.

На третьому – технологічно-проектувальному етапі експериментального навчання передбачалося формування рефлексивно-оцінного компонента, який мав на меті розвиток умінь магістрів початкової освіти моделювати та проводити практичні заняття на основі застосування технології контекстного навчання з урахуванням предметної специфіки; здійснювати рефлексію професійної діяльності та навчати цьому студентів; прагнути до саморозвитку й самовдосконалення.

Технологічно-проектувальний етап збігався з організацією виробничої (асистентської) практики магістрів початкової освіти, що дозволяло їм здійснити перехід від квазіпрофесійної навчально-пізнавальної діяльності до реального застосування технології контекстного навчання з урахуванням предметної специфіки.

У процесі педагогічного експерименту на кожному з етапів спеціально використовувалася система практико-орієнтованих завдань, представлених трьома групами: загальнопедагогічні, дидактико-методичні та рефлексивно-проектувальні.

Загальнопедагогічні завдання пропонувалися магістрам початкової освіти з метою формування відповідних знань, які є науково-теоретичною основою їх підготовки до застосування технології контекстного навчання («Педагогіка вищої школи», «Методика навчання дидактики»).

Дидактико-методичні завдання сприяли засвоєнню магістрами початкової освіти знань та вмінь, які складають процесуальну основу їх підготовки до застосування технології контекстного навчання («Методика навчання у ВНЗ освітньої галузі «Математика» в початковій школі», «Методика навчання у ВНЗ освітньої галузі «Мови і літератури» в початковій школі»).

Рефлексивно-проектувальні завдання спрямовувалися на формування в магістрів початкової освіти здатності до саморозвитку й самовдосконалення, що забезпечує їх повноцінний процес рефлексивної діяльності щодо застосування технології контекстного навчання, моделювання педагогічних ситуацій та навчання студентів розв'язувати їх.

Включення трьох груп практико-орієнтованих завдань під час експериментального навчання дозволяло магістрам початкової освіти, з одного боку, накопичувати досвід застосування контекстного навчання, а з іншого – підпорядковувалося змісту конкретної дисципліни, що забезпечувало становлення готовності майбутніх викладачів упроваджувати зазначену технологію з урахуванням предметної специфіки в реальному освітньому процесі закладів вищої освіти.

На завершальному (контрольному) етапі експериментального дослідження здійснювалась оцінка ефективності впровадження моделі підготовки магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання. Крім того, за допомогою моніторингу, який організовувався на всіх етапах експериментального навчання, а тому мав неперервний характер, відстежувався процес формування готовності магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання.

Аналіз результатів педагогічного експерименту показав, що на прикінцевому етапі відбулися відчутні зміни в професійній підготовці магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання. Так, кількість респондентів експериментальної групи високого (творчого) рівня збільшилась на 46,9 %, у той час як у контрольній групі різниця склала лише 24,7 %. Зменшились показники низького рівня в експериментальній групі на 20,4 %, а в контрольній на 7,1 %. Це свідчить про ефективність упровадження експериментальної моделі підготовки магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання і можливість її подальшого застосування в закладах вищої освіти.

Результати поділу за рівнями сформованості готовності магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання подано в таблиці 1.

Таблиця 1

**Рівні сформованості готовності магістрів початкової освіти
до застосування технології контекстного навчання**

Рівні	КГ		ЕГ	
	Кількість осіб (142)	%	Кількість осіб (147)	%
На початку експерименту (констатувальний етап)				
Високий (творчий)	26	18,3	33	22,5
Середній (ситуативний)	76	53,5	80	54,4
Низький (репродуктивний)	40	28,2	34	23,1
Наприкінці експерименту (контрольний етап)				
Високий (творчий)	61	43,0	102	69,4
Середній (ситуативний)	51	35,9	41	27,9
Низький (репродуктивний)	30	21,1	4	2,7

Магістри з високим (творчим) рівнем сформованості готовності до застосування технології контекстного навчання переконані в значущості педагогічної діяльності, цілком усвідомлюють роль сучасного викладача в реформуванні вищої педагогічної освіти і важливість застосування технології контекстного навчання в майбутній професійній діяльності. Їх вирізняли ґрунтовні загальнопедагогічні та дидактико-методичні знання та вміння. Під час виробничої (асистентської) практики респонденти цього рівня продемонстрували вміння моделювати й проводити практичні та лабораторні заняття на основі застосування технології контекстного навчання з урахуванням предметної специфіки. Магістри початкової освіти цієї групи знаходяться в творчому пошуку, постійно спрямовують свою діяльність на рефлексію і здатні навчати цього студентів, прагнуть до самоаналізу та самовдосконалення.

Середній (ситуативний) рівень сформованості готовності магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання характерний для тих, які мали усвідомлену особистісну позицію щодо педагогічної діяльності й ролі сучасного викладача як суб'єкта реформування вищої освіти та достатню

мотивацію до застосування технології контекстного навчання. Магістри початкової освіти цього рівня в цілому оволоділи загальнопедагогічними та дидактико-методичними знаннями і вміннями; проявляли здатність моделювати й проводити практичні та лабораторні заняття на основі впровадження технології контекстного навчання, однак інколи зверталися за допомогою до викладача. Магістри не завжди систематично здійснюють рефлексивну діяльність, їм бракувало здатності розвивати ці вміння в студентів; були спрямовані на самовдосконалення, проте не завжди знаходили правильні шляхи зростання творчого професійного потенціалу.

Низький (репродуктивний) рівень сформованості готовності до застосування технології контекстного навчання притаманний магістрам початкової освіти, які не впевнені в правильності обраної професії загалом, а тому не надавали переваги застосуванню інноваційних технологій, зокрема й контекстному навчанню. Недостатнім було їх прагнення до систематичного оволодіння загальнопедагогічними та дидактико-методичними знаннями і вміннями. Під час моделювання й проведення практичних і лабораторних занять на основі застосування технології контекстного навчання, як правило, магістри потребували постійної методичної підтримки. Вони припускалися суттєвих помилок на етапі рефлексії, а тому були не достатньо готовими сформулювати відповідні вміння в студентів. Магістри не приділяли належної уваги розвитку творчого потенціалу та самовдосконаленню.

Рівні сформованості готовності магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання подано на рис. 2.

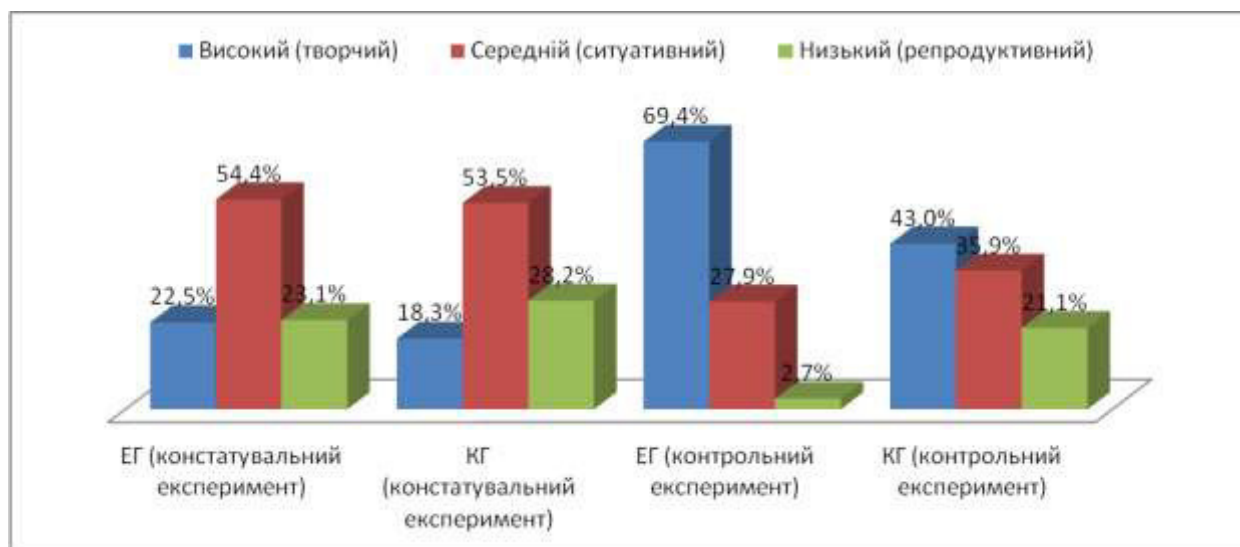

Рис. 2. Рівні сформованості готовності магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання

Таким чином, позитивна динаміка переходу від одного рівня до іншого з певними якісними змінами в мотиваційно-ціннісному, когнітивно-процесуальному, рефлексивно-оцінному компонентах готовності магістрів початкової освіти до

застосування технології контекстного навчання засвідчує дієвість моделі та можливість її подальшого застосування в закладах вищої освіти України.

ВИСНОВКИ

У дисертації здійснено теоретичне узагальнення і запропоновано розв'язання наукової проблеми щодо підготовки магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання, яка виявляється в розробленні та науковому обґрунтуванні моделі цього процесу. Результати дослідження засвідчили досягнення мети, вирішення поставлених завдань і дали змогу сформулювати такі висновки:

1. Аналіз психолого-педагогічної літератури з проблеми дослідження дозволив визначити дві групи основних понять, одна з яких пов'язана з професійною підготовкою здобувачів другого рівня вищої освіти, зокрема майбутніх викладачів педагогіки та методик початкового навчання; друга – відображає різні аспекти застосування технології контекстного навчання.

Уперше визначено зміст поняття «підготовка магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання». Це процес, спрямований на формування в них нового педагогічного мислення як інтегрованого утворення, в основі якого є здатність прогнозувати, планувати та моделювати практико-орієнтоване навчання студентів.

Уточнено поняття готовність магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання як інтегрованої особистісно-професійної якості, що має багатокомпонентну структуру (мотиваційно-ціннісний, когнітивно-процесуальний, рефлексивно-оцінний), сформованість яких забезпечує здатність моделювати та проводити практичні й лабораторні заняття з урахуванням предметної специфіки на основі застосування технології контекстного навчання; прагнути до самовдосконалення; здійснювати рефлексію педагогічної діяльності та навчати студентів цьому процесу.

2. Розроблено модель підготовки магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання, яка, базуючись на теоретичних засадах особистісно зорієнтованого, компетентнісного та технологічного підходів, включає методологічний, змістово-процесуальний, аналітико-рефлексивний блоки і передбачає результат – готовність магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання.

Теоретично обґрунтовано педагогічні умови реалізації моделі підготовки магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання (формування професійної ідентичності магістрів початкової освіти; розвиток педагогічного мислення магістрів початкової освіти, в основі якого є здатність моделювати педагогічні ситуації та формувати в студентів уміння розв'язувати їх; активізація магістрів початкової освіти до рефлексивної діяльності, пов'язаної з упровадженням контекстного навчання як своєрідної мета-технології).

3. Визначено критерії, показники та рівні сформованості готовності магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання: мотиваційно-

ціннісний (усвідомлення значущості педагогічної діяльності та ролі сучасного викладача в реформуванні вищої педагогічної освіти відповідно до європейських стандартів якості; значущості застосування технології контекстного навчання під час підготовки майбутніх учителів початкової школи); когнітивно-процесуальний (наявність у магістрів початкової освіти загальнопедагогічних та дидактико-методичних знань і вмінь; здатність здійснювати мікрвикладання на основі застосування технології контекстного навчання з урахуванням предметної специфіки; володіння вміннями та навичками навчати студентів розв'язувати практико-орієнтовані завдання); рефлексивно-оцінний (сформованість рефлексивно-проектувальних умінь, що передбачають здатність застосовувати на практичних та лабораторних заняттях технологію контекстного навчання; здійснювати рефлексію власної педагогічної діяльності та навчати цього процесу студентів; бути в постійному творчому пошуку; прагнути до самовдосконалення як особистісних, так і професійних якостей). В основу якісної відмінності рівнів покладено сукупність параметрів, які відображають кількісно-якісні особливості процесу формування готовності магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання.

4. Розроблено й апробовано ресурсне забезпечення професійної підготовки магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання (оновлено навчально-методичні комплекси з дисциплін «Методика навчання у ВНЗ освітньої галузі «Математика» в початковій школі», «Методика навчання у ВНЗ освітньої галузі «Мови і літератури» в початковій школі»), зокрема розроблені рефлексивно зорієнтовані контекстні лекції й практичні заняття із використанням практико-орієнтованих завдань контекстного типу, а також створено методичні рекомендації для викладачів педагогіки та методик початкового навчання щодо застосування технології контекстного навчання.

5. Експериментально перевірено ефективність моделі підготовки магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання. Узагальнення результатів педагогічного експерименту дозволило виявити динаміку кількісно-якісних змін на всіх рівнях формування готовності магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання. У межах розвитку всіх компонентів цілісного утворення в експериментальній групі порівняно з контрольною зросла кількість магістрів, які виявили високі (творчі) та середні (ситуативні) показники готовності до застосування технології контекстного навчання і відповідно зменшилась – на низькому (репродуктивному) рівні. Усе це свідчило про ефективність проведеного експериментального дослідження та можливість його впровадження в закладах вищої освіти, які здійснюють підготовку відповідних фахівців.

Викладені наукові результати проведеного дослідження не вичерпують усіх аспектів складної та багатопланової проблеми підготовки магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання.

Подальші наукові розвідки можуть бути присвячені формуванню загальнолюдських цінностей магістрів початкової освіти на засадах контекстного

навчання та впровадженню цього процесу в зміст загальнопедагогічної та дидактико-методичної складових їх підготовки.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті в наукових фахових виданнях України

1. Ніконенко Т. В. Проблема застосування технології контекстного навчання у процесі підготовки магістрів початкової освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*: зб. наук. пр. / ред. кол.: Т. І. Сущенко (гол. ред.) та ін. Запоріжжя: КПУ, 2015. Вип. 40 (93). С. 224–230.
2. Ніконенко Т. Теоретичний аспект впровадження технології контекстного навчання. *Психолого-педагогічні проблеми сільської школи*: зб. наук. пр. Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини / ред. кол.: Безлюдний О. І. (гол. ред.) та ін. Умань: ФОП Жовтий О. О., 2015. Вип. 53. С. 147–152.
3. Ніконенко Т. В. Роль технології контекстного навчання у процесі підготовки магістрів початкової освіти. *Молодь і ринок*: науково-педагогічний журнал. Дрогобич: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка. 2016. № 8 (139). С. 115–119.
4. Ніконенко Т. В. Наукові засади застосування технології контекстного навчання в процесі підготовки магістрів початкової освіти. *Педагогічні науки*: зб. наук. пр. Херсон: Гельветика, 2017. Вип. LXXV, т. 3. С. 186–191.
5. Ніконенко Т. В. Педагогічні умови підготовки магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Сер. Педагогічні науки*. Вип. 1. Бердянськ: БДПУ, 2018. С. 178–185.

Статті в наукових іноземних виданнях

6. Nikonenko T. V. Theoretical Aspects of Problem of Technology of Context Teaching within the Process of Training Magister of Primary School Education. Science and Education a New Dimension. *Pedagogy and Psychology*, III (24), Issue: 48, 2015. P. 18–21.

Матеріали науково-практичних конференцій, тези доповідей

7. Ніконенко Т. В. Технологія контекстного навчання у вищій педагогічній школі як психолого-педагогічна проблема. *Проблеми та перспективи розвитку освіти*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 17–18 квіт. 2015 р., м. Херсон: Гельветика, 2015. С. 70–74.
8. Ніконенко Т. В. Особливості застосування технологічного підходу у процесі підготовки магістрів початкової освіти. *Підготовка конкурентноздатного фахівця дошкільної та початкової освіти: реалії й перспективи*: матеріали II Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. 25–26 червня 2015 р. / за заг. ред. проф. Пріми Р. М. Луцьк: ПП Іванюк В. П., 2015. С. 93–96.
9. Ніконенко Т. В. Компетентнісний підхід до застосування технології контекстного навчання в процесі підготовки магістрів початкової освіти. *Педагогічні*

ideї Софії Русової у контексті сучасної освіти: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої 160-річчю від дня народження С. Ф. Русової 18–19 лютого 2016 р. Чернігів: Десна Поліграф, 2016. С. 180–183.

10. Ніконенко Т. В. Технологічний підхід у процесі підготовки магістрів початкової освіти. *Реалізація наступності в математичній освіті: реалії та перспективи*: матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф., 15–16 вересня 2016 р. Харків: Ранок, 2016. С. 267–271.

11. Ніконенко Т. В. Задачний підхід до застосування технології контекстного навчання у процесі підготовки магістрів початкової освіти. *Ключові питання наукових досліджень у сфері педагогіки та психології у XXI ст.*: зб. тез наук. робіт. учасників Міжнар. наук.-практ. конф., 27–28 січня 2017 р. Львів: Львівська педагогічна спільнота, 2017. С. 161–163.

12. Ніконенко Т. В. Сучасний контекст професійної підготовки магістрів початкової освіти. *Наука III тисячоліття: пошуки, проблеми, перспективи розвитку*: матеріали I Всеукр. наук.-практ. інтернет-конференції, 20–21 квітня 2017 р.): зб. тез. Бердянськ: БДПУ, 2017. Ч. 2. С. 126–128. URL: <http://bdpu.org/nauka-3-tysyacholittya.html>.

13. Ніконенко Т. В. Особистісно зорієнтований підхід до застосування технології контекстного навчання у процесі підготовки магістрів початкової освіти. *Глобальні виклики педагогічної освіти в університетському просторі*: матеріали III Міжнар. конгресу, 18–21 травня 2017 р. Одеса: Гельветика, 2017. С. 184–186.

14. Ніконенко Т. В. Створення рефлексивно-інноваційного середовища контекстного типу в педагогічній магістратурі. *Підготовка майбутніх педагогів у контексті стандартизації початкової освіти*: матеріали Всеукр. наук.-практ. онлайн-конф., 14 вересня 2017 р. Бердянськ, 2017. С. 205–209.

15. Ніконенко Т. В. Формування здатності магістрів початкової освіти здійснювати рефлексивну діяльність. *Інтернаціоналізація вищої освіти України в умовах полікультурного світового простору: стан, проблеми, перспективи*: матер. II Міжнар. наук.-практ. конф., 18–19 квітня 2018 р. Маріуполь: МДУ, 2018. С. 389–391.

16. Ніконенко Т. В. Становлення професійної ідентичності магістрів початкової освіти. *Наука III тисячоліття: пошуки, проблеми, перспективи розвитку*: матеріали II Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції, 25–26 квіт. 2018 р.: зб. тез. Бердянськ: БДПУ, 2018. Ч. 1. С. 234–236. URL: <http://bdpu.org/rmu/conferences-rmu>

Навчально-методичні посібники контекстного типу

17. Коваль Л., Ніконенко Т. Практикум з методики навчання математики в початковій школі (1 клас): навч. посіб. Бердянськ: Видавець Ткачук О. В., 2013. 256 с.

18. Коваль Л., Ніконенко Т. Практикум з методики навчання математики в початковій школі (1 клас): навч.-метод. посіб. Бердянськ: ФО-П Ткачук О. В., 2014. 224 с. (Лист № 1/11-9314 від 17.06.2014 р.).

19. Коваль Л., Ніконенко Т. Практикум з методики навчання математики в початковій школі (2 клас): навч.-метод. посіб. Бердянськ: Видавець Ткачук О. В., 2016. 160 с.

Колективна монографія

20. Ніконенко Т. В. Теорія та практика застосування технології контекстного навчання у процесі підготовки магістрів початкової освіти. *Дидактико-методична підготовка майбутніх фахівців початкової освіти: компетентнісний підхід: колективна монографія* / за заг. ред. проф. Л. В. Коваль, А. М. Крамаренко, доц. К. І. Степанюк. Бердянськ: Видавець Ткачук О. В., 2015. С. 417–446.

АНОТАЦІЇ

Ніконенко Т. В. Підготовка магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти». – Бердянський державний педагогічний університет. – Бердянськ, 2018.

У дослідженні теоретично обґрунтовано, розроблено та експериментально перевірено модель підготовки магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання, яка складається з методологічного, змістово-технологічного, аналітико-рефлексивного блоків, реалізується завдяки створенню педагогічних умов (формування професійної ідентичності магістрів початкової освіти, розвиток педагогічного мислення магістрів початкової освіти, в основі якого є здатність моделювати педагогічні ситуації та формувати в студентів уміння розв'язувати їх, активізація магістрів початкової освіти до рефлексивної діяльності, пов'язаної з упровадженням контекстного навчання як своєрідної мета-технології), забезпечує сформованість у магістрів початкової освіти готовності до застосування технології контекстного навчання та передбачає запровадження відповідного ресурсного забезпечення (зміст, форми, методи навчання). Визначено сутність поняття «підготовка магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання».

Розроблено й апробовано ресурсне забезпечення професійної підготовки магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання, яке включає: створення навчально-методичних посібників контекстного типу «Практикум з методики навчання математики в початковій школі»; вироблення науково обґрунтованих прикладних рекомендацій для викладачів педагогіки та методик початкового навчання.

Ключові слова: підготовка магістрів початкової освіти, модель підготовки магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання, педагогічні умови реалізації моделі підготовки магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання, критерії та рівні сформованості готовності магістрів початкової освіти до застосування технології контекстного навчання.

Nikonenko T. V. Training of the Masters of the Primary Education for the Implementation of the Technology of the Contextual Teaching. – Qualification scientific work on the rights of manuscript.

Thesis for the degree of candidate of pedagogical sciences on specialty: «Theory and practice of professional education». – Berdyansk State Pedagogical University. – Berdyansk, 2018.

Within the research it is theoretically grounded, developed and experimentally tested the model of training Masters of Primary education for the implementation of the technology of the contextual teaching which consists of the methodological, content-processing, analytical-reflexive blocks; it is realized due to the creation of the pedagogical conditions (formation of the professional identity of Masters of the Primary education; development of the pedagogical thinking of Masters of Primary education, which has the basis the ability to model pedagogical situations and to form students' abilities to solve them; activation of Masters of Primary education for the reflexive activity which is connected with the implementation of the contextual teaching as the certain meta-technology), provides the formation of the readiness of Primary education's Masters for the implementation of the technology of the context teaching and foresees the appropriate resource providing and supplement (content, forms, methods of teaching); it is determined the notion of the term «the training of masters of the Primary education for the implementation of the technology of the contextual teaching».

The comprehension of the essence of Primary education's training for the implementation of the technology of the contextual allowed to determine the thesaurus of the research's notions which consists of two groups. The first group of the research's notions is connected with the training applicants of the second-level education within the conditions of the Master's degree problem. The second group includes definitions which are connected with the problems of the contextual teaching Masters of the Primary education.

It is considered the contextual teaching, firstly, as the educational system which combines it itself certain ideas, methods, forms of activity, models of teaching; secondly, as the technology which foresees the implementation of the algorithmized sequence of certain actions, which are oriented on the playback of the subject and social contexts of the professional activity during the process of the professional training of the future specialists.

It is realized the analysis of the scientific resources, which allowed to state that the technology of the contextual teaching (for our research it is the meta-technology of the professional activity of the Masters of the primary education) is realized with the help of means of the technologies of the situational and interactive teaching and gives opportunity to model the subject and social content of the future pedagogical activity: from the educational (for example in the form of the lecture), quasi-professional (game forms, trainings) and educational-professional (students' scientific-research work: course and qualification works, assistant practice) to the professional activity.

Studying of the sources of the research's base in the context of training Masters of the primary education for the implementation of the technology of the contextual teaching, allows to state that as the basis (for the realization of the competence education as the key methodology) states the implementation of the technology of the contextual teaching which foresees the essential upgrade of the content on the basis of the cooperation, co-creativity of the teacher and student, appropriate technological supplement, namely, the creation of another educational environment of the contextual type. The determination of the content, forms and methods of the pedagogical activity according to the results of the training Masters of Primary education (which are determined in the terms of competence) become the imperative of the educational activity at high educational establishments.

For the strategic tasks of the improvement of the process of the training applicants of the second level of the high education (on the of its forming within the reality of the globalized society) we refer the formation of the competent Masters of primary education which have to obtain the pedagogical thinking which is oriented on the global values in education, able to work in the educational environment which constantly changes; Masters, which are able to react on the non-standard situations and to make appropriate decisions; Masters, which are oriented on the active implementation of the innovative technologies within future pedagogical activity, variability, flexibility and mobility of the Masters' programs which foresee the priority of the research activity; consideration of modern social-economical tendencies and regional requirements.

It was made the conclusion that the modern vector of the development of the professional training of future pedagogues of the high school, has to orient on the intensification of the implementation of active technologies, namely, technology of the context teaching.

It is developed the model of the training Masters of Primary education for the implementation of the contextual teaching which includes methodological, content-processing and analytical-reflexive blocks, bases on theoretical fundamentals of the personally oriented, competence and technological approaches and foresees the result – the formation of the readiness of Primary education's Masters for the implementation of the technology of contextual teaching.

Within the experiment there was the flexibility of the transfer from one stage to another; their interconnection which caused the strong interconnection and provided the effectiveness of implementation of model of training Masters of primary education for the implememntation of the technology of the contextual teaching.

At the final (control) of the experimental research was made the evaluation of the effectiveness of the implementation of the model of training Masters of primary education for the implementation of the technology of the contextual teaching. Besides, with the help of monitoring (which was organized at all stages of the experimental teaching and has the constant character) there was tracked the process of formation readiness of Masters of primary education for the implementation of the technology of context teaching.

The analysis of the results of the pedagogical experiment has revealed that at the pre-final stage there were significant changes within the professional training of Masters of primary education for the implementation of technology of contextual teaching. Thus, the quantity of Masters of the experimental group of high level (creative level) arose by 46,9 %, at the same, in the control group the difference was only 24,7 %. There were reduced indicators of the low level in the experimental group (by 20,4 %), and in the control group (by 7,1 %). This proves the effectiveness of the proposed model of training Masters of primary education for the implementation of technology of the contextual teaching and also proves the possibility of its further application at high educational establishments.

The practical meaning of the received results of research is in that fact that it was created educational-methodic textbooks of the contextual type «Practice on methodic of teaching Mathematics at primary school» for different classes; methodic recommendations (for the teachers of Pedagogics and Methods of primary education) which deal with the implementation of the technology of contextual teaching.

Key words: training Masters of primary education, model of training Masters of primary education for the implementation of the technology of the contextual teaching, pedagogical conditions of the realization of model of training Masters of primary education for the implementation technology of the contextual teaching, criteria and levels of the formation of Master's readiness for the implementation of the technology of the contextual teaching.

Підписано до друку **12.09.2018 р.**
Гарнітура «Times New Roman». Формат 60x84/16. Папір офсет.
Друк – оперативний. Ум. друк. арк. 0,9. Обл.-вид. арк. 1,1
Тираж 100 прим. Зам. № 1141

Друк ПП Скребейко П.В.
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виробників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 1509 від 26.09.2003 р.
м. Мелітополь, вул. М. Грушевського, 5
тел.: 097-930-42-50